

**SEBASTIAN
BERGMAN**

**HJORTH &
ROSENFELDT
SYLLISYYDEN
TAAKKA**

Suomentanut Tuomas Renvall

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Ruotsinkielinen alkuteos
Skulden man bär

Copyright © Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt 2023
Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-41721-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Viha.
Se tulvi hänen suoniinsa, täytti hänet. Se otti hänet haltuunsa siitä hetkestä, kun hän heräsi, ja piti kiinni, kun hän torkkui levottomana joitakin tunteja, useimmiten silkasta uupumuksesta.

Viha.

Puhdas ja rehellinen.

Se oli painanut häntä siitä tuhoisasta päivästä lähtien, vaikka aiemmin se oli saattanut joskus jäädä muiden tunteiden, kuten huolen, epätoivon, suuttumuksen ja riittämättömyyden varjoon.

Mutta nyt oli toisin. Nyt se oli sysännyt kaikki muut tunteet sivuun.

Vain viha oli jäljellä.

Hän otti tietoisesti riskin. Kesäkuinen yö oli lauha ja valoisa. Paikka oli suosittu ja siellä kävi paljon ihmisiä. Oli uhkarohkeaa kantaa tajuton nainen veden ääreen, sitten takaisin autoon kuolleen. Kuka tahansa voisi ilmestyä ja nähdä hänet, tuhota hänen hyvin suunnitellun kostonsa ennen kuin hän ehtisi ottaa ensimmäistäkään askelta.

Nainen.

Hän oli vilpittömästi pahoillaan tämän puolesta.

Nainen oli syytön. Tai oikeastaan pelkkä uhri. Mutta ikävä kyllä jonkun oli kuoltava. Hän oli aidosti pahoillaan ja toivoi koko sydämeästään, että olisi jokin toinen keino, toinen tie. Toisen elämän päättäminen sai hänet epäroimään ja miettimään

hartaasti vaihtoehtoista ratkaisua. Sellaista ei kuitenkaan ollut. Tämä oli ainoa keino tehdä selväksi, mikä hänen tavoitteensa oli.

Televisiossa ja elokuvissa tappaminen näytti helpolta. Ja kun luki iltapäivälehtiä tai kuunteli true crime -podcasteja, sai helposti sellaisen kuvan, että kuka tahansa pystyisi viemään hengen toiselta.

Mutta tappaminen ei ollut helppoa.

Onneksi nainen oli tajuton, hän ajatteli kiitollisena. Uhri ei taistellut vastaan, kun hän painoi tätä pinnan alle matalaan rantaveteen kumisaappaaseen puetulla jalallaan. Hän itki, mutta muuta keinoa ei ollut. Naisen oli kuoltava.

Aivan niin kuin kirjassa sanottiin:

”Hänen oli tärkeä tietää, että se, mitä hän teki, oli kohdistettu toiseen. Kuolema itsessään ei ohjannut häntä, se oli haaste, hänen voimansa mitta. Hän halusi ottaa mittaa toisesta epäsuorasti. Kyse oli mestarien kohtaamisesta.”

Mestarien kohtaaminen.

Kaksi suurta älykköä kaksintaistelussa.

Hänen tavaratilaan kantamansa nainen oli ensimmäinen. Ja se, kuinka monta oli tulossa, riippui täysin vastustajasta ja siitä, oliko tämä yhtä älykäs kuin uskotteli muille.

Omahyväinen moukka.

Sebastian Bergman.

Taas täällä.

Hän oli vältellyt kaupunkia tietoisesti eikä ollut käynyt siellä vuosiin, ei sen jälkeen, kun hän oli käynyt murharyhmän kanssa tutkimassa sarjaraiskaajaa, joka osoittautui naiseksi ja joka oli ollut syypää yhteen hänen elämänsä pelottavimmista aikakausista. Se oli silloin, kun hän oli kuullut olevansa ehkä isä...

Ei! Nyt oli pidettävä ajatukset kurissa. Kaikki oli päättynyt hyvin. Hän oli Amandan isoisä, ei kukaan muu.

Ainakin biologisesti. Amanda kutsui häntä vain Sebastianiksi. Valdemar sen sijaan oli saanut isoisän tittelin. Se oli monimutkaista. Niin kuin moni muukin hänen ja Vanjan välillä.

Hänen tyttärensä.

Vanja johti murharyhmää nyt, kun Torkel oli pakotettu varhaiseläkkeelle.

Tytär oli ratkaissut ensimmäisen tapauksensa varsin nopeasti. Kaksi tarkka-ampujaa Karlshamnissa. Kukaan ei kuitenkaan puhunut siitä. Se oli jäänyt sivuseikaksi, kun kävi ilmi, että Billy, tiimin pitkäaikainen jäsen, Vanjan paras ystävä – ja ehkä ainut sellainen, Sebastian ajatteli toisinaan – oli osoittautunut sarjamurhaajaksi.

Siksi Sebastian oli nyt palannut Uppsalaan.

Siksi hänen ajatuksensa harhailivat.

Harva vaikeimmistakaan asioista veti vertoja sille, että kollega, johon oli luottanut, josta kaikki olivat pitäneet ja jonka kaikki olivat luulleet tuntevansa, oli kulkenut jo vuosia heidän

matkassaan ja samalla tappanut ihmisiä. Kun Billy oli hyökännyt Torkelin ja Ursulan kimppuun vaarallisen pidätyksen yhteydessä, hän oli muuttunut. Hän tunnusti kiertelemättä, avusti tutkinnassa, kertoi yksityiskohtaisesti, miten oli toiminut ja mihin oli piilottanut ruumiit. Aluksi se oli vaikuttanut Sebastianista teatterilta, Billyn yritykseltä saada aikanaan lievempi tuomio oikeudessa. Elinkautinen oli kuitenkin ainut vaihtoehto, ja mitä enemmän aikaa kului ja mitä enemmän he löysivät, sitä varmempi Sebastian oli siitä, että Billy oli tosiaankin ollut huojentunut jäätyään kiinni.

Siitä, että kaikki oli ohi.

Hän oli tiennyt koko ajan toimivansa väärin, kamppaillut häpeän ja katumuksen kanssa, mutta halu ja himo olivat olleet liian voimakkaat. Hän ei ollut voinut hillitä itseään. Ei, vaikka oli tiennyt, että saattaisi menettää kaiken. Billy oli sanonut itsekin pidätyksen jälkeen yhdessä lukuisista kuulusteluista, että oli päättänyt lopettaa silloin, kun My oli tullut raskaaksi ja hän oli kuullut tulevansa isäksi. Päättänyt taistella vastaan. Hän olisi menettänyt liikaa. Kaiken. Sitten hän päätyi Karlshamniin, ja tilaisuus täydelliseltä vaikuttavaan rikokseen oli tullut.

Vielä yksi kerta. Vielä yksi murha.

Mutta eivät he siksi olleet tulleet takaisin Uppsalaan. Kyse oli ensimmäisestä.

Ensimmäisestä murhasta, neljännessä uhrista.

Billy oli ampunut kaksi henkilöä virantoimituksessa. Hänet oli vapautettu syytteistä molemmilla kerroilla kuulustelun jälkeen, mutta silloin himo oli alkanut ottaa sijaa ja epäterve side tappamisen ja nautinnon välillä oli ilmennyt ensimmäistä kertaa. Silloin hän oli päässyt absoluuttisen vallan makuun. Hän oli pitänyt toista ihmistä armoillaan ja päättänyt riistää tämän hengen. Kolmas uhri oli Jennifer, kollega, jonka kanssa Billyllä oli ollut suhde – mutta sekään ei ollut ollut suunniteltua. Billy ei ollut tiennyt tekosistaan ennen

kuin oli löytänyt Jenniferin hyvin kostean yön jälkeen. Onnettomuus, sanottiin.

Seitsemäntoistavuotiaan Hugo Sahlénin laita oli toisin. Hänen isällään oli eläinklinikka vastapäätä kapakkaa, jossa jotkut tytöt olivat joskus myyneet seksipalveluita. Hugo oli neuvokkaana poikana rahoittanut opintonsa kuvaamalla asiakkaita ja heidän autojaan, etsimällä heidät ajoneuvorekisteristä ja kiristämällä heiltä rahaa. Ei tosin paljon. Vain joitakin satasia. Pieni summa auttoi pysymään tuntemattomana.

Paitsi jos oli poliisi.

Paitsi jos oli Billy Rosén.

”Tästä vasemmalle”, takapenkiltä kuului. Siviilipoliisiauto ajava nainen, Therese Mikälie – Sebastian ei ollut painanut sukunimeä mieleensä – laittoi vilkun päälle, jotta takana seuraava poliisiauto tietäisi, että he olivat kääntymässä.

”Oletko varma?” Sebastian sanoi ja kääntyi taakse. Billy istui kalterien takana käsiraudoissa ja katsoi ulos sivuikkunasta. Hänen kasvonsa olivat täysin ilmeettömät niin kuin hyvin usein viime aikoina. Hän katsoi kuin sokeutuneena tiukasti kaukaisuuteen ja nyökkäsi nopeasti vastaukseksi.

”Tämä ei ole se tie, josta puhuit aiemmin”, Therese Mikälie sanoi purren hammasta.

”Pahoittelen, mutta tämä on oikea... en muista ihan täysin, olin aika...” Billy vaikenä. Sebastian jäi miettimään, mitä hän oli aikonut sanoa. Mitä hän tarkoitti: aika...?

Järkyttynyt? Hermostunut? Aineissa?

Sanat tuskin riittäisivät kuvaamaan sitä, millainen olo Billyllä oli täytynyt olla, kun hän oli riistänyt julmasti Hugo Sahlénin hengen. Siksi hän varmaan vaikenikin.

Muut ruumiit oli jo löydetty. Billyä ei ollut silloin tarvittu, vaan ohjeeksi oli riittänyt kartta sekä suora videoyhteys poliisin puhelimeen. Hugo Sahlénin ruumista ei sen sijaan ollut löytynyt. He olivat etsineet Billyn ohjeita seuraten kolmesta eri

paikasta, mutta koska etsinnät olivat olleet tuloksettomia, he olivat päättäneet ottaa hänet mukaan.

Nyt he olivat kerääntyneet Fibyn aarniometsään, missä Billy oli surmannut teini-ikäisen, kuristamalla, niin kuin hänen tunnustuksensa kuului. Hän oli ensin kuvannut tapahtumien kulun muistinsa mukaan, minkä jälkeen he olivat hypänneet autoihin ja käskeneet hänen näyttää tietä.

Nyt he kääntyivät hiekkatielle, joka oli käytännössä vain kaksi ajouraa ja pitkä heinää keskellä.

”Missä me olemme?” Sebastian kysyi suoraan.

”En tiedä tarkkaan, jossain Stora brandenin alueella”, Therese Mikälie vastasi, eikä Sebastian jäänyt miettimään, mikä Stora branden oli, vaan päätteli, että kyse oli ulkoilu-alueesta, luonnonsuojelualueesta tai jostain vastaavasta. Sillä ei ollut väliä.

”Mutkan takana on taukopaikka”, Billy sanoi hiljaa takapenkiltä. ”Pysähdy siinä.”

Toden totta. He kääntyivät ja pysäköivät M-kyltin eteen. Takana tullut auto ajoi viereen.

”Hän on vähän matkaa tuohon suuntaan”, Billy sanoi ja nyökkäsi kohti oikealla puolella olevaa tiheää metsää. Therese Mikälie sammutti moottorin ja astui ulos autosta. Sebastian avasi turvavyön ja seurasi perässä. Toisen auton poliisit päästivät koiran ulos takaluukun häkistä. Billy nyökkäsi puurivistöä kohti, ja he lähtivät hiljaa liikkeelle.

Sebastian vilkuili Billyä heidän kävellessään. Torkelin lyömät jäljet hänen kasvoillaan olivat parantuneet, ja mustasta silmästä oli jäljellä vain vaaleanvihreä läikkä nenänselässä toisen silmän vieressä. Billy oli menettänyt suurimman osan näöstään vasemmasta silmästä, mutta sitä ei huomannut. Sitä paitsi hän näkisi taas yhtä hyvin kuin ennenkin, kun oikeudenkäynti alkaisi.

Ystävällinen, hyvin pukeutunut, sujuvasanainen.

”Hän ei näytä murhaajalta”, kaikki sanoisivat.

Mutta oikeudenkäyntiin oli vielä kuukausia. Tutkittavaa oli paljon ja siinä menisi pitkään. Sebastian toivoi, että oikeudenkäynti osuisi yhteen hänen kirjansa julkaisun kanssa. Yksi ilta-päivälehdistä oli kastanut Billyn *Murhaajapoliisiksi*. Aina, kun hänestä kirjoitettiin, nimi paistoi sivuilta valkoisin kirjaimin mustalla taustalla.

Se oli hyvä nimi.

Myös kirjalle.

Jos Sebastian vain saisi kirjan ulos riittävän nopeasti, se herättäisi varmasti huomiota. Hänen viimeisin teoksensa, *Oppipoika*, ei ollut myynyt yhtä hyvin kuin edeltäjänsä. Siitä ei ollut puhuttu tai kirjoitettu yhtä paljon. Siksi televisioesiintymiset ja podcast-vierailut olivat jääneet vähäisiksi, eikä ketään tuntunut enää kiinnostavan palkata häntä pitämään luentoja. Hänellä ei ollut mitään tukiverkkoa, jonka päälle pudota, eikä ketään, keneltä pyytää vastapalvelusta. Hän oli katkaissut välinsä suurimpaan osaan tuttavistaan, ja ne, jotka olisivat ehkä voineet auttaa häntä, välttelivät häntä nyt aktiivisesti. Rahaa hänellä kyllä oli, mutta näyttävä päätös tekisi terää hänen uralleen. Olihan hän vasta reilut kuusikymmentä...

Billyn pidättämisestä seuranneet kuusi viikkoa olivat kulu-
neet nopeasti, mutta tapauksesta kirjoitettiin vieläkin päivit-
täin jossain. Ja jos he löytäisivät Hugo Sahlénin, juttuja tulisi
entistäkin enemmän. Ainoa ongelma Billystä ja tämän teoista
kirjoittamisessa oli, ettei Sebastian tiennyt, saisiko keskuste-
luista ja tapaamisista koskaan kasaan kirjaa.

Billy ei nimittäin ollut antanut lupaa. Eikä Mykään.

Vaikka ei Sebastian sellaista tarvinnut, hän sai kirjoittaa sii-
tä mistä halusi. He kuitenkin tapasivat sillä varjolla, että Se-
bastian auttaisi Billyä löytämään keinon päästä eteenpäin ja
toimisi viestinviejänä hänen ja Myn välillä – joka ei vieläkään
suostunut tapaamaan Billyä. Niinpä Sebastian oli käytännös-

sä Billyn terapeutti, eikä siinä roolissa voinut kirjoittaa riviäkään. Ei hän eettisistä kysymyksistä välittänyt. Ongelma oli, että se saattaisi olla laitonta, eikä hän halunnut vaarantaa kaikkea ja päätyä riitelemään asiasta oikeustupaan pitkäksi aikaa. Toisaalta Sebastian ei ollut virallisesti Billyn terapeutti. Mistään sellaisesta ei ollut sovittu. Ei Billyn, Myn tai vankeinhoitolaitoksen kanssa. Hän oli vain... ystävä.

Tuki vaikeina aikoina.

Tuki, joka mietti, miten lyödä tilanteella rahoiksi.

”Miltä nyt tuntuu?” Sebastian kysyi samalla, kun Billy nyökkäsi oikealle, ja he lähtivät nousemaan pientä mäkeä. Billy ei vastannut, vaan jatkoi vain matkaansa ja katseli ympärilleen. ”Miltä sinusta tuntui silloin, muistatko vielä?”

”Miten My voi?” Billy kysyi vastaukseksi. Se ei yllättänyt. Mitä enemmän hän ymmärsi tekojaan ja mitä raskaammiksi seuraamukset kävivät, sitä vaikeampi hänen oli pukea tunteitaan sanoiksi. Sebastian oli tavannut häntä vankilassa, eikä hän ollut sanonut istuntojen aikana kuin muutaman sanan.

”Sinä käytännössä tuhosit hänen elämänsä”, Sebastian sanoi kohauttaen olkiaan. Billy tiesi sen vallan hyvin itsekin.

”Mutta voiko hän hyvin? Entä pojat?”

”Hän ei voi hyvin, siinä menee vielä hetki.”

”Näetkö häntä vieläkin?”

”Näen.”

”Voitko kertoa terveisiä minulta?”

”Hän ei ilahtuisi niistä.”

Billy nyökkäsi itseksensä ja pysähtyi. Hän osoitti kahta suurta mäntyä vasemmalla puolellaan ja niiden välissä olevaa juurakkoa. Männyt muistuttivat *Pinocchio*-elokuvan syvyyksistä nousevan valaan kita.

”Tuolla hän on. Mäntyjen juurella.” Poliisit menivät lähemmäs koiran kanssa. ”Ruumis on kivien ja mullan alla.”

Koirat merkkasivat paikan muutaman metrin päässä,

Therese Mikälie astui sivuun ja kutsui lisäjoukkoja. Hän käski heidän tuoda kaivuuvälineitä. Toinen koirapoliisi alkoi kyyristyä hitaasti. Billy seisoit taaempana katsomassa. Hänen poskelleen ilmestyi yksinäinen kyynel. Oli mahdoton tietää, suriko hän omaa tilannettaan vai uhrin kohtaloa. Sebastian ei kysynyt.

Tuskin Billy tiesi itsekkään, hän ajatteli.

”Istu.”

Rosmarie Fredriksson nyökkäsi kohti toista kirjoituspöydän vastakkaisella puolella olevista tuoleista. Vanja teki työtä käskettyä. Hän risti jalkansa, nojasi hieman taaksepäin ja yritti näyttää niin rennolta kuin pystyi, vaikka tunki joutuneensa rehtorin puhutteluun. Ei hänelle toisaalta koskaan ollut tapahtunut sellaista. Hän ei ollut koskaan ollut sellainen oppilas, joka olisi kutsuttu rehtorin kansliaan. Eikä hän ollut koskaan käynyt Rosmarie Fredrikssonin työhuoneessa ja katsoi siksi nopeasti ympärilleen. Kulmatoimisto. Toiseksi ylimmässä kerroksessa. Näkymä Kronobergsparkeniin ja Kungsholmsgatanille. Melko mitäänsanomatonta taidetta seinillä, tosin eipä hän olisi tiennyt, vaikka taulut olisivatkin olleet omaisuuksien arvoisia – niin vähän hän tunki taidetta. Yhden ikkunan edessä oli pieni pöytä, jolla oli valkoisia liljoja. Niiden makea tuoksu levisi koko huoneeseen. Kirjoituspöytä ja kaksi tuolia. Yhdessä nurkassa paksulla leveäkuvioisella matolla oli kolme pientä nojatuolia ja sohvapöytä. Sivupöytä ja kahvinkeitin. Tämä tapaaminen tuskin oli niin rento, että niiden käyttäminen olisi sopivaa.

”Miltä nyt näyttää?”

Kysymyksen oli varmaankin tarkoitus osoittaa myötätuntoa Vanjaa ja hänen tiimiään kohtaan viime aikojen järjestyttävien tapahtumien vuoksi, mutta Rosmarien äänensävy ja katse olivat ristiriidassa sanoman kanssa.

”Mikä?” Vanja kysyi.

”Osastosi.”

”Ursula on palannut takaisin, joten olemme työn touhussa. Minä, hän ja Carlos”, Vanja vastasi ja kohautti olkiaan lähes huomaamattomasti. Mitä muutakaan hän olisi voinut sanoa? Billy oli pettänyt hänet pahemmin kuin hän oli koskaan uskonut ihmisen voivan tehdä. Lisäksi Billy oli yrittänyt tappaa Ursulan. Jos oli edes rahtunen empatiakykyä, ymmärsi kyllä, miten hänen osastossaan voitiin.

”M-hm.” Rosmarie nousi ylös ja meni kahvinkeitTIMEN luo. ”Murharyhmässä ei ole juuri ketään jäljellä, vai mitä?”

”Ei niin, meidän on rekrytoitava uusia.”

”Jos teitä enää on. Otatko kahvia?”

Vanja yllättyi niin paljon, ettei osannut muuta kuin nyökätä. Rosmarie painoi keittimen nappia, ja mylly alkoi jauhaa papuja niin äänekkäästi, etteivät he voineet jatkaa keskustelua. Ei sillä, että Vanja olisi tiennyt, mitä sanoa. Niinpä hän vain istui hiljaa ja odotti, että kahvinkeitin täytti pienen valkoisen kupin ja Rosmarie ojensi sen hänelle.

”Jos meitä enää on?” Vanja kysyi hitaasti, kun Rosmarie palasi takaisin kirjoituspöytänsä taakse ja istuutui.

”Teidän pitäisi olla yksi Ruotsin parhaista osastoista, mutta ette huomanneet sarjamurhaajaa keskuudessanne. Se ei herätä luottamusta.”

”Hän peitti sen hyvin, ja hän oli kollega, ystävä...” Vanja vaikeni. Hän kuuli puolustelewansa enemmän kuin olisi halunnut. Enemmän kuin hänen olisi pitänyt joutua puolustautumaan. Jopa puhdas paperinpyörittäjäpoliisi kuten Rosmarie ymmärtäisi, että a) hyvin koulutettua, älykästä ja kokenutta murhatutkijaa ei ihan heti tulisi mieleen epäillä törkeistä henkirikoksista ja että b) ei ole tapana epäillä kollegoitaan rikoksista, joita ei tiedä edes tapahtuneen.

”Osastonne on NOA:n alainen, ja minä johdan sitä.”

”Tiedän”, Vanja sanoi ja näki jo, mihin keskustelu oli jhtamassa. Sebastian ja Torkel olivat puhuneet lukuisia kertoja

Rosmarie Fredrikssonin ehdottomasti inhottavimmasta ominaisuudesta, ja nyt Vanja sai todistaa sen itse: nainen halusi pelastaa vain oman nahkansa.

”Olen sinulle nyt rehellinen”, Rosmarie sanoi, nojasi pöydän yli eteenpäin ja katsoi Vanjaa niin kuin olisi yrittänyt saada tämän luottamaan itseensä. Silti hän muistutti enemmän käärmettä, joka oli juuri nähnyt pienen, avuttoman hiiren. ”Kun joku osastoistani sukeltaa paskaan, sitä roiskuu minunkin päälleni.”

Vanja tyytyi nyökkäämään. Mitä tuohon voisi sanoa? Hän hörppäsi kahvia, jotta ei vaikuttaisi välinpitämättömältä. Sitten hän nyökkäsi uudestaan, tällä kertaa hieman painokkaammin osoittaakseen, että oli ymmärtänyt tilanteen vakavuuden.

”Mutta minulla on ajatus siitä, miten sekä te että minä voimme selvitä tästä suhteellisen vähillä vahingoilla.”

Vanja ei vielääkään vastannut. Hän tiesi, että saisi kuulla lisää, halusi tai ei.

”Tarvitsemme syntipukin.”

Rosmarie nojasi taakse tuolissaan, ja Vanja jähmettyi paikoilleen.

”Ketä olet ajatellut?” hän kysyi hiljaa, vaikka uskoikin tietävänsä, kenestä oli puhe. Vanja oli uusi, suhteellisen nuori ja ensimmäistä kertaa esihenkilönä. Hän oli kuin Peterin periaatteen mukainen menestynyt työntekijä, jonka pätevyys raja on ylennysten myötä tullut vastaan. Hän ei tiennyt edes, oliko hänen nimityksensä ollut täysin virallinen. Hän oli vain... saanut paikan, kun Torkel oli tehnyt itsestään käyttökelvottoman. Loistavaa. Hitto soikoon! Hän ei enää koskaan saisi töitä, jos hänet todettaisiin syylliseksi koko paskamyrskyyn.

”Torkelia”, Rosmarie sanoi niin kuin valinta olisi ollut itseltään selvä. Vanja hätkähti ja oli läikyttää kahviaan. Se oli viimeinen nimi, jonka hän oli uskonut kuulevansa. ”Sanomme selkeästi, että kaikki tämä tapahtui hänen valvontansa alla”,

Rosmarie jatkoi. ”Ilmoitamme tahdikkaasti, että hänen arvostelukykynsä ei ollut mallillaan.”

”Billy aloitti vuosia sitten”, Vanja huomautti. ”Torkelin ongelmat alkoivat vasta silloin, kun Lise-Lotte kuoli.”

”Mutta ne ongelmat pakottivat hänet lähtemään.”

”Me teimme kaikki töitä Bilyn kanssa. Kukaan ei epäillyt mitään. Ei edes Sebastian.”

”Niin, Sebastian...” Rosmarien kasvoille nousi pieni hymyntapainen – vai oliko se pahantahtoinen virnistys? Häntä oli mahdoton tulkita. ”Olen tutustunut hänen sopimuksiinsa, ainakin niissä tapauksissa, kun sellainen oli olemassa.”

”Hän toimi konsulttina...”

”Myös konsulttien kanssa pitää tehdä sopimukset. Ja näyttäisi siltä, ettei hänelle tehty koskaan minkäänlaista turvallisuuspalvelusta.”

”Torkel tunsi hänet hyvin.”

”Mutta sillä tavalla ei voi värvätä henkilökuntaa vastuu-tehtäviin, vai mitä?”

”Ei niin.”

Vanja vajosi syvemmälle tuoliin. Hän näki jo, mitä tulisi tapahtumaan. Lehdistö kaivaisi esiin kaiken, mitä Torkelista olisi löydettävissä riippumatta siitä, kuinka kauan siitä oli. Vanja tiesi, että Torkelilla oli ollut vaikeaa ensimmäisen avioeron jälkeen. Piti Rosmariesta tai ei, hänellä oli kadehdittava kyky valita uskottava syntipukki. Vuosien harjoittelua, Vanja ajatteli.

”Tiedätkö, mitä mieltä ihmiset ovat?” Rosmarie kysyi keskeyttäen Vanjan ajatukset.

”Mistä?”

”Johtajista? Eritoten julkisen alan johtajista... Että he ovat kuin poliitikkoja, jotka eivät joudu koskaan vastuuseen tekemisistään. Ja kun yhdelle antaa potkut, hän pääsee nopeasti takaisin jaloilleen.” Hän katsoi Vanjaa kuin mikäkin poliitik-

ko vaalien alla. Oli selvää, että hän piti väitettään kiistämättömänä totuutena ja ettei hän aikonut kuunnella vastalauseita. Eikä Vanja keksinytkään mitään. ”On jo aikakin, että joku ottaa vastuun puutteellisesta johtamisestaan.”

”Torkel on paras esimies, joka minulla on koskaan ollut.” *Sata kertaa parempi kuin sinä*, Vanja olisi halunnut lisätä, mutta toivoi viestin menneen perille katseen välityksellä. Jos niin oli, Rosmarie Fredriksson vähät välitti.

”Annan sinulle mahdollisuuden pelastaa murharyhmä ja säilyttää työpaikkasi.”

”Ja saada sinut näyttämään paremmalta median silmissä.” Vanja oli vähällä purra kieltään. Oliko hän ollut liian varomaton sanoissaan? Liian rehellinen? Vaikka Rosmarie olikin ottanut Torkelin tähtäimeensä, se ei tarkoittanut, että Vanja olisi turvassa. Mutta Rosmarie tyytyi kohauttamaan olkiaan.

”Ja sinut. Teen sinulle palveluksen. Sinusta tulee tulevaisuuden airut. Uudenlaisen tulevaisuuden. Sinusta tulee nuori tyttö, joka uskaltaa nousta etuoikeutettua ja valtaansa väärinkäyttävää vanhaa ukkoa vastaan.”

”Entä jos en halua olla sellainen nuori tyttö?”

Rosmarie katsoi häntä kuin ei olisi ymmärtänyt, mitä hän tarkoitti. Niin kuin uhmaikäinen, joka väitteli vain siksi, että pystyi väittelemään eikä siksi, että siitä olisi jotain hyötyä. Hän huokaisi kevyesti, ja Vanja ymmärsi alkavansa koetella hänen kärsivällisyyttään.

”Siinä tapauksessa meidän on mitä luultavimmin annettava lausunto, jossa todetaan, että osasto oli laiminlyöty ja sekaisin. Sitä seuraa organisaation purku, ja murharyhmä lopettaa toimintansa omana yksikkönään.”

”Tämähän on kiristystä.”

Rosmarie nojasi taas eteenpäin.

”Sinä et tule jäämään murharyhmään, Vanja. Sinä pääset vielä pitkälle.” Ensimmäistä kertaa Vanjasta tuntui, että

Rosmarie puhui rehellisesti ja lämpimästi. Aivan kuin mentori, joka auttoi oppilastaan eteenpäin jakamalla salaisuuksiaan. ”Mutta ensin sinun pitää oppia pelaamaan tätä peliä.”

”Ja heittämään ystäväni susille?”

”Taistelemaan siitä, mikä on sinulle tärkeintä.”

Vanja vaikenä. Sen jälkeen, kun hän oli saanut Amandan, asioiden tärkeysjärjestys oli muuttunut. Työ ja ura eivät olleet enää kaikki kaikessa, mutta se ei tarkoittanut, etteikö hän olisi yhä ollut kunnianhimoinen. Hän halusi saada kaiken – mutta ei millä hinnalla hyvänsä.

”Torkel on minulle tärkeä.”

Rosmarie suoristi selkensä eikä yrittänyt enää peitellä ärsyyntynyttä tuhadustaan. Hän laski kätensä kirjoituspöydälle ja nousi tehdäkseen selväksi, että tapaaminen oli päättynyt.

”Torkel joutuu ottamaan iskun vastaan”, hän määräsi. ”Kysymys kuuluu, viekö hän sinut ja osastosi mukanaan vai ei.”

Hän oli kuollut. Ajatus pyöri kuumeisesti mielessä eikä jättänyt tilaa muulle.

Hän oli poissa. Ikuisesti. Isä oli kuollut.

Kyönelet alkoivat taas virrata. Hiljaa mutta vääjäämättä. Ne tulivat nyt jo harvemmin, mutta kipu ja murhe olivat jääneet. Hän arveli, että jälkimmäiset pitäisivät hänelle seuraa pitkään. Cathy hengitti muutaman kerran syvään rauhoittuakseen. Järkytys oli edelleen kuin fyysinen olento hänen sisällään.

Tim ei ollut tullut, vaikka oli luvannut, ja hän oli alkanut tuntea olonsa huolestuneeksi. Hän oli hetki hetkeltä vakuuttuneempi siitä, että jotain oli täytynyt tapahtua. Ei ollut isän tapaista jättää ilmoittamatta, jos hän myöhästyi tai jos hänen suunnitelmansa muuttuivat. Heidän oli ollut tarkoitus syödä lounasta yhdessä, viettää iltapäivä kaupungissa ja käydä Amerikan läheystöissä tasan kello neljä keskustelemassa hänen viisumistaan.

Kaikki suunnitelmat oli peruttu.

Poliisi oli soittanut lounasaikaan.

Langan päässä ollut nainen kysyi, oliko hän Tim Cunninghamin sukulainen. Tim oli löydetty velttona porttikongista Stureplanin läheltä. Ensihoitajat olivat epäilleet sydänkohtausta ja julistaneet hänet kuolleeksi siihen paikkaan.

Cathy oli lähtenyt sekavassa mielentilassa kohti Karoliinista sairaalaa, jonne ruumis vietiin. Hän oli harhaillut pitkällä käytävillä etsien jotakuta, joka osaisi auttaa. Lopulta hän löysi kuin löysikin kuolinsyöntutkijan vain kuullakseen, ettei saisi

nähdä ruumista. Hänen oli pakko odottaa vastaavaa lääkäriä, mutta tämäkään ei ollut varma siitä, voisiko häntä päästä sisään vai ei. Säännöt olivat erittäin tiukat. Siitä lähtien hän oli istunut surkeassa harmaansinisessä odotushuoneessa ja itkenyt. Se tuntui jo ikuisuudelta.

Hän huomasi, ettei ollut enää yksin. Huoneeseen oli tullut perhe, jossa oli kaksi pientä lasta. He olivat istuneet jonkin matkan päähän hänestä. Naisen silmät olivat punaisina kyynelistä ja katse tyhjä hänen tuijottaessaan huonetta. Mies sen sijaan selaili hiljaa lasten kanssa Maailman vahvin nalle-sarjakuvalehteä. Cathy mietti, olivatko he tulleet naisen isän vai jonkun muun läheisen vuoksi, ryhdistäytyi ja kuivasi kyyneleensä. Vieraiden edessä ei saanut itkeä. Hänen äitinsä oli opettanut niin. Ei ollut mitään syytä osoittaa vahvoja tunteita vieraiden ihmisten edessä. Pahimmassa tapauksessa he voisivat pitää sitä heikkouden merkinä.

Hän nyökkäsi naiselle ja nousi ylös. Vanhasta tottumukselta hän alkoi näplätä pientä perhossormusta, joka riippui hänen kaulassaan. Se oli ollut hänellä pidempään kuin hän muisti. Se oli ostettu Thaimaasta sinä jouluna, kun tsunami oli paiskautunut maalle. Joskus hän oli muistavinaan sen päivän, veden, kaaoksen ja pelon, mutta se saattoi myös johtua videoklipeistä, joita hän oli nähnyt siellä täällä, tai sitten hän oli keksinyt tarinoita itse jälkeenpäin. Kuten sen, että hän oli ostanut korusormuksen torilta. Sitä hän ei olisi voinut mitenkään muistaa. Ja koska koko perhe oli selvinnyt, hän oli päättänyt, että koru toi onnea. Sen hypistelemine sai hänet rauhoittumaan. Se oli halpa, pieni sinkkikoru, ja siinä oli punaisia ja sinisiä kiviä, jotka olivat aina saaneet hänet tuntemaan olonsa turvalliseksi. Hän ei ollut suostunut luopumaan siitä, vaikka hänen äitinsä oli motkottanut asiasta. Hän ei ollut koskaan halunnut mitään kalliimpaa tai aikuisempaa. Sormus merkitsi jotain, mitä hän ei osannut pukea sanoiksi.

Sitä riitaa äiti ei koskaan voittanut.

Cathy asteli takaisin vastaanottoon. Hänen oli saatava tietää. Mitä hänen isälleen oli käynyt? Hän halusi nähdä isänsä. Miten se oli ollut mahdollista? Heillä oli ollut paljon suunnitelmia. Cathy oli lähdössä Yhdysvaltoihin, ja isä... kaikki oli niin hämmentävää.

Huoneen ulkopuolella oli pukuun pukeutunut mies, joka puhui sairaalan työntekijän kanssa. Kun hän näki Cathyn, hän keskeytti keskustelun ja tuli tämän luokse. Eikö Cathy ollutkin nähnyt hänet jossain aiemmin?

”Cathy?” mies kysyi ja ojensi samalla kätensä. ”Stan Ludlow, isäsi kollega Heyman & Schroderilta. Haluan välittää osanottoni”, mies jatkoi hyvällä englannilla ja puristi hänen kätensä pehmeästi. Nyt hän tiesi, kuka mies oli. He olivat tavanneet pikaisesti jossain yrityksen tapahtumassa, ja hänen isänsä oli puhunut Stanista hyvää useaan otteeseen.

”Tim oli lisännyt minut yhteyshenkilöksi siinä tapauksessa, että jotain tapahtuisi. Tulin niin pian kuin pystyin. Miten voit?” Stan jatkoi ystävällisesti. Cathy yritti näyttää vahvalta, mutta siitä ei tullut mitään. Hänen silmänsä täytyivät taas kyynelistä.

”En tiedä. En ymmärrä...”, oli kaikki, mitä hän sai sanottua.

”Älä huoli mistään. Me autamme kaikissa käytännön asioissa ja olemme tukenasi. Mitä vain tarvitset.”

Cathy ei tiennyt enää mitä vastata. Mies oli toki ystävällinen, mutta jokin koko tilanteessa kummastutti. Heyman & Schroder oli aina ollut vain taustalla, eikä tosiaankaan mikään iso osa heidän elämäänsä. Nyt he astuivat esiin vain muutama tunti sen jälkeen, kun Cathyn isä oli löydetty kuolleena.

”Kiitos”, Cathy sanoi taas terävämmällä äänellä. ”En ole saanut edes nähdä häntä, joten en tiedä, mitä tarvitsisin.”

Stan otti askelen taaksepäin ja hymyili hänelle pahoitellen.

”Pyydän anteeksi. Puhuin kuin... olisin täällä työn puolesta. Olen täällä, koska lupasin isällesi niin. Hän oli ystäväni. Hän ei halunnut, että jäisit yksin.”

Cathy katsoi häntä kysyvästi. Hän ei aivan täysin ymmärtänyt, mitä mies tarkoitti.

”Pyysikö hän sinua siis tulemaan tänne? Mistä hän olisi voinut... tarkoitan... mistä hän tiesi?”

Cathy vaikenä. Stan vaikutti hyvin vaivaantuneelta. Hän ei vastannut, mutta se riitti vastaukseksi. Cathy arvasi, mitä se tarkoitti, mutta ei voinut uskoa sitä. Se oli mahdotonta.

”Tiesikö hän kuolevansa?”

Cathy toivoi miehen pudistavan päätään ja hymyilevän viehän myötätuntoisesti hänen väärinkäsitykselleen. Stan kuitenkin nökökäsi nopeasti ennen kuin jatkoi.

”Tim kävi pari kuukautta sitten lääkärintarkastuksessa, ja työlääkärimme huomasi niin sanotun aortan laajentuman eli jonkinlaisen tyrän hänen sydämessään. Se oli varsin iso ja erittäin pahanlaatuinen.”

”Eli hän tiesi kuolevansa eikä sanonut mitään?”

Cathy katsoi miestä pyytävästi. Hän ei enää vain toivonut kieltävää vastausta, nyt hän tarvitsi sitä. Tämä oli hänelle liikaa. Käsittämätöntä. Stan katsoi häntä myötätuntoisesti.

”Hän tiesi, että riski oli olemassa. He puhuivat ehkäisevästä leikkauksesta, mutta se oli... monimutkaista. Hän ei halunnut aiheuttaa huolta näin ennen muuttoa ja kaikkea.”

Cathy yritti epätoivoisesti saada selkoa ristiriitaisista tunteistaan. Yönmusta huoli oli saanut seurakseen kutsumattoman vieraan, kuplivan vihan, jonka kohteena oli mies, jota hän tulisi kaipaamaan koko loppuelämänsä ajan.

”Mutta hän tiesi, että saattaisi kuolla?” Cathy kuulosti jyrkemmältä kuin oli tarkoittanut tai halunnut. Stan tuli lähemmäs ja otti häntä taas kädestä. Tällä kertaa hellemmin. Lohduttavasti.

”Hän uskoi elämään, Cathy. Mitä ikinä hän tekikin tai ei tehnyt, hän ajatteli sinua. Hän teki minkä koki olevan parhaaksi sinulle.”

”Siinä tapauksessa hän olisi voinut antaa minun päättää itse.”

Nyt hän ei pystynyt enää pidättelemään kyyneliään. Hän hoippui hetken tuntiessaan kaiken voiman poistuvan kehostaan. Stan tarttui häneen ja kietoi kätensä hänen ympärilleen. Piti hänestä kiinni, piti hänet jaloillaan. Hänen isänsä oli kuollut vasta muutama tunti sitten, mutta hän kaipasi tätä jo näin paljon. Miten hän selviäisi kokonaisuudesta elämästä ilman isää? Äidin kuoleman jälkeen he olivat olleet kahden. He olivat kiertäneet maailmaa, aina kahden. Nyt isää ei enää ollut.

Hän oli yksin.

Tunne oli vielä voimakkaampi, kun hän tuntia myöhemmin seiso isänsä vierellä ja jätti hyvästit. Teräksisen kärryn ylle syttyi valo. Isä ei maannut sängyllä vaan paljaalla, kylmänä kiiltävällä metallipöydällä peitettynä lakanalla leukaan asti. Ei ikkunoita, ei huonekaluja. Tämä ei ollut huone eikä sali, vaan pelkkä tila, jossa kuolema oli niin tuttu vieras, ettei kukaan viitsinyt esittää mitään sen tullessa taas kerran käymään.

Vastaava lääkäri oli päästänyt Cathyn ja Stanin sisään ja vahvistanut, että Tim oli mitä luultavimmin kuollut aortan pullistumaan. Ruumiinavaus vahvistaisi diagnoosin. Cathy oli pyytänyt, että isää ei leikattaisi, mutta koska tämä oli löydetty kotinsa edustalta ilman ilmeistä kuolinsyytä, kyseessä oli poliisiasia ja hänen kätensä olivat sidotut.

Nyt he vain seisoivat. Hiljaa. Timin tytär ja työkaveri. Hänen perheensä ja hänen työnsä. Ainoat asiat, joista hän oli välittänyt eläessään.

Cathy pyysi Stania lähtemään. Hän otti mieheltä tämän tarjoaman käyntikortin ja lupasi soittaa, jos sattuisi tarvitsemaan jotain. Mutta nyt hän halusi olla yksin. Stan kuitenkin haki hä-

nelle tuolin ennen kuin lähti, ja hän istui isänsä ruumiin vierele. Hän istui jonkin aikaa hiljaa ja tyytyi vain tuijottamaan. Hänen sisällään myrskysi. Hetken hän mietti mihin oli viety vaatteet, jotka isä oli aamulla ennen lähtöä pukeutunut ylleen kotonaan Brommassa. Sillä ei ollut merkitystä. Isä näytti rauhalliselta, ja se rauhoitti myös häntä. Olikohan kuolema ollut nopea? Hän päätti lukea lisää aortan pullistumasta, hänen oli pakko tietää lisää. Sitten hän kosketti isänsä kylmää leukaa.

”Olisit sanonut jotain”, hän sai sanottua.

Cathy olisi halunnut olla vihainen isälleen, viha oli helpommin hallittavissa. Mutta se oli mahdotonta. Nyt hän ymmärsi paremmin viimeaikaiset tapahtumat. Kaikki olivat yhteydessä toisiinsa. Isä oli käyttäytynyt oudosti. Hän oli halunnut jättää talonsa. Hän oli hakenut siirtoa toiseen maahan ja järjestänyt Cathyille koulutuksen Yhdysvalloissa. Hän oli valmistellut tyttärelleen elämää, jossa häntä ei enää olisi. Siitä kaikesa oli ollut kyse.

Cathy tulisi kaipaamaan isäänsä valtavasti.

Hän voisi päättää myöhemmin, mitä tehdä opiskelupaikallaan Yalessa. Heyman & Schroder saisi hoitaa käytännön asiat, mutta Ruotsissakin oli vielä jotain, mikä piti hoitaa kuntoon. Jotain sellaista, mistä ei ollut puhuttu, jotain, mikä oli ollut isälle tärkeää mutta mitä tämä ei ollut ehtinyt saattaa loppuun. Cathy oli varma, että oli jotain, mistä isä olisi halunnut puhua ja että se oli ollut raskasta pitää salassa. Oli vaikea sanoa, mistä oli kyse, mutta Cathy oli huomannut isän viimeaikaisen levottomuuden. Hän oli päätellyt, että levottomuuden syynä oli psykologi, jonka luona isä oli käynyt ja jonka luo isä oli yrittänyt kannustaa Cathyakin.

Sebastian Bergman.

Syvä huokaus.

Hän tiesi, mitä aikoi sanoa, mutta ei tiennyt miten. Hänelä oli jonkinlainen aavistus siitä, miten se otettaisiin vastaan, eikä se tehnyt asiasta yhtään helpompaa. Mutta hän ei voinut enää vain kääntää selkäänsä ja lähteä. Ei kaikkien niiden vuosien jälkeen, jotka he olivat tehneet töitä yhdessä. Ei sen jälkeen, mitä hänen vuokseen oli tehty. Hän huokasi taas syvään. Lukko avautui nopeammin kuin hän oli odottanut, ja kun ovi avautui, hän ymmärsi miksi. Ursula.

”Hei. Ai sinäkin olet täällä?”

Kysymys oli lähinnä retorinen, mutta Vanjasta tuntui heti, että se oli välttämätön. Hän tiesi, että keskustelusta tulisi hankala, mutta kollegan läsnäolo tekisi siitä vielä vaikeamman.

”Niin olen. Tule sisään.” Ursula astui sivuun ja ohjasi hänet asuntoon. ”Torkel on keittiössä.”

Vanja ripusti takkinsa ja riisui saappaat ennen kuin seurasi Ursulaa peremmälle.

Torkel istui keittiön pöydän ääressä. Vanja oli nähnyt hänet viimeksi vain muutama viikko sitten, mutta nyt hänen olemuksensa vaikutti jotenkin pienemmältä ja ainakin vanhemmalta. Hän oli enää vain varjo siitä miehestä, joka oli johtanut murharyhmää vielä alle vuosi sitten. Se oli kaikki seurausta surusta, alkoholin väärinkäytöstä ja vakavista vammoista. Vanja oli ollut ällikällä lyöty kuultuaan, että hänet oli päästetty kotiin. Torkelia oli kuitenkin ammuttu kahdesti, ja hänen molemmissa käsissään oli kolmannen asteen palovammat. Nykyisin sai-

raaloilla taisi olla kiire päästä potilaistaan eroon niin pian kuin mahdollista. Näin oli myös Torkelin kohdalla. Vuodepaikat ja henkilökunta olivat kiven alla. Kahdesti viikossa hänen kotonaan kävi hoitaja, joka hoiti hänen käsiään, mutta muuten hän jäi oman onnensa nojaan. Onneksi oli Ursula, joka Vanjan käsityksen mukaan vietti kaiken vapaa-aikansa täällä.

Torkelin kasvoille levisi kirkas hymy, kun hän näki Vanjan. Hän aikoi nousta seisomaan, mutta Vanja ehti hänen luokseen ensin ja halasi häntä.

”Onpa mukava nähdä sinua”, Torkel sanoi ja viittoi vastapäiseen tuoliin. Vanja istui alas. Ursula jäi seisomaan ovi-aukkoon. ”Haluatko jotain?” Torkel kysyi ja nyökkäsi kohti liettä ja jääkaappia.

”Ei kiitos, en tarvitse mitään.”

”Miten Amanda voi? Entä Jonathan?”

”Hyvin, oikein hyvin. Heillä on kaikki mainiosti.”

Torkel nyökkäsi ja hetken kaikki olivat hiljaa. Vanja olisi voinut tulkita sen kehotukseksi kertoa asiansa, mutta hän halusi viivyttellä vielä hetken. Hän halusi jutustella kollegan ja ystävän kanssa vielä jonkin aikaa ennen kuin tuhoaisi kaiken.

”Miten sinä voit?” Vanja kysyi.

Torkel kohautti olkiaan ja näytti puuvillakääröjen peittämiä käsiään.

”Sanoisin, että... olosuhteisiin nähden hyvin. Olen raitis. Taas.”

”Se on kiva kuulla.” Vanja ei tiennyt, miten Torkelin suhde alkoholiin oli muuttunut. Ursula ei ollut sanonut mitään, eikä Vanja ollut halunnut kysyä. ”Entä kroppasi? Kädet ja kaikki?”

”Ne paranevat, hitaasti mutta varmasti. Ampumahaavat hoituvat itsestään. Kädet sen sijaan... niistä ei taida saada enää entisenlaisia. Ainakin niin lääkärit sanovat.”

Vanja nyökkäsi myötätuntoisesti ja tunsi vihan nousevan pintaan.

Hemmetin Billy!